

Po zmislu § 50 kranjskega vodopravnega zakona so vodopravna oblastva tedaj, kadar kdo prestopi določila vodopravnega zakona, pristojna za razsodbo o odškodninskih zahtevah le takrat, če se je izvedlo kazensko postopanje radi vodopravnega prestopka, in če je bil toženec obsojen, in če daje v kazenskem postopanju nabrano dokazno gradivo zadostno podlago za razsodbo o odškodninski zahtevi. V predmetnem slučaju niso izpolnjeni ti pogoji, ker se proti občini K. sploh ni bilo uvedlo kazensko postopanje. Radi tega velja v tem slučaju glede povračila škode v § 1328 obč. drž. z. uveljavljeno načelno pravilo, da je za razsodbo o pravicah do odškodnine, kakor v drugih zasebnih pravicah, pristojen redni civilni sodnik.

Dr. I.

Listek.

Veleccenjeni gospod urednik!

Na Krasu, novembra meseca.

V teh hudih časih Vam je gotovo marsikak sotrudnik izostal, bodisi da je moral zamenjati uma svitli meč s pravim pravcatim mečem, bodisi da ga, padlega junaka, krije tudi že zemlja, bodisi, da je radi pomanjkanja drugih delavnih moči tako zaposlen v uradu, da ne utegne poseči po sotrudniškem peresu.

V teh stiskah čutite tudi Vi, gospod urednik, sedanji vojni čas. Priskočiti Vam hočem malo na pomoč v nadi, da mi privoščite nekaj mesta v Vašem listu. Pa ne da bi nazadnje mislili, da imam bogve koliko prostega časa; ne, ne — vojaščina mi je vzela iz urada nič manj kot pet od devet moči; delam »za žive in mrtve«, kakor še nikoli. Na svoja stara leta se moram pečati zopet s prestopki, ker so mi vzeli edinega sodnika, in da ovadb radi navijanja cen kar dežuje, si lahko mislite. Z ozirom na to bode, veleccenjeni gospod urednik, znali moje sotrudništvo gotovo visoko ceniti in veselim se že vnaprej na visok honorar, ki ga izvolite odmeriti in poslati na tukajšnjo podružnico Rdečega križa.

Sedaj pa ad rem!

Iz svoje prakse hočem navesti en slučaj, ki sem ga imel radi ureditve mej po zadnji noveli, tako dobro razpravljani v Vašem listu. Stranki sta bila dva Brkina, dva znana stara pravedarja; eden od njih je s pravedami zapravil že celo premoženje, sedaj ima na razpolago še premoženje svoje pred kratkim umrle soproge; drugi je oblazil s svojimi pravedami že vse odvetnike tržaške.

Bila sta najprej na sodišču radi poskusa poravnave; šlo je za košček zemlje, ki po njuni cenitvi ni vreden več ko 50 kron; ko sem si ga jaz ogledal na licu mesta, ne bi bil dal svojega zaslužka od komisije za ves sporni svet. Moj trud, poravnati ju pri prvem zaslišanju, je bil brezuspešen, trdno sta ostala pri svojem sklepu, »da mora iti komisija vun«.

Narok na licu mesta je bil silno buren; v dokaz navajam dejstvo, da sem moral za posledico tega razburjenja pozneje razpravljati nič manj kot šest ovadb radi žaljenja časti. Stranki sta imeli povrh še seboj lopate za stavljenje mejnikov in bil sem v strahu, da porabita to orodje še za kaj prepovedanega; začetkom mi je bilo žal, da nisem vzel seboj orožniške asistence, no, slednjič bi se bila ta odredba izkazala za nepotrebno.

Ogledam si sporni svet, primerjam ga z mapo in zaslišim od strank navedene priče. Seveda so priče ene stranke čisto drugače pokazale mejo, nego priče druge stranke. Na to po svojem preudarku določim inejo, in glej čudo golemo: stranki sta se takoj udali, postavili smo takoj mejnike na določeni črti, potem sta se obe stranki prav lepo zahvalili za trud in ena stranka mi je po končanem zapisniku iz hvaležnosti poljubila roko.

Še isti dan so me v isti vasi naprosili ljudje za določitev dveh drugih spornih mej in tudi v teh dveh slučajih so se stranke takoj udale.

Koliko praved, časa in denarja so si ljudje oni dan prihranili! Še nobeno delo mi ni bilo dalo takega zadoščenja ko oni dan.

Uvidel sem, kaka dobrota je ta novela o ureditvi mej, in ravno to je glavni namen mojega pisma, da to dobroto javno poudarim; kajti spuščati se v meritorno kritiko te novele, bi bilo pač odveč, ko smo že brali ono gori omenjeno razpravo. Le nekaj bi hotel še reči.

Predno sem šel na ono komisijo, imel sem priliko govoriti z dvema dobrima pravnikoma o vprašanju, ali se v tem postopanju

priče lahko zapriseže. Eden je trdil, da, ker se tudi oporočne priče zaprisežejo v nespornem postopanju, drugi pa, da ne, ker mora biti to izrecno ustanovljeno v zakonu, kakor ravno pri oporočnih pričah. Jaz se pridružujem temu zadnjemu mnenju, ker je tudi v noveli glede amortizacij dokumentov izrecno ustanovljeno, da se stranke lahko pod prisego zasliši; moram pa izreči svoje obžalovanje, da ni to ustanovljeno tudi v noveli za ureditve mej, ker po navadi se prisili priče k izpovedanju resnice le s prisego, vsaj pri nas.

Dr. Šč. D.

Književna poročila.

Stališče ženske v avstrijskem pravu. Spisal dr. Fran Mohorič. Ponatis iz „Slov. Pravnika“ 1. 1915 št. 6. in 7. Založila Narodna knjigarna v Ljubljani.

Kommentar zum Österreichischen Anfechtungsrecht. Dr. Adolf Rosmarin. Wien 1915 (Alfred Hölder).

Das Recht der Sozialversicherung und der Krieg. Carl Koehne, Prof. an der Techn. Hochschule in Berlin. Berlin 1915 (Hofmann & Co.).

Die Belastungsübernahme mit besonderer Berücksichtigung des österreichischen Rechts. Dr. Karl Wolff. Wien 1915 (Manz).

Grundlegung der Soziologie des Rechtes. Von Eugen Ehrlich. (Duncker & Humblot.) 1915.

Die rechtliche Natur des Arbeiterschutzes. Dr. Walter Kaskel, Privatdozent an der Universität in Berlin. Sonderabdruck aus der Festschrift der Berliner Juristenfakultät für Heinrich Brunner. München und Leipzig 1914 (Duncker & Humblot).

Die Ehre und ihre Verletzung. Kritische Untersuchungen über Tatbestand und Rechtswidrigkeit der Beleidigung mit besonderer Rücksicht auf die deutsche Strafrechtsreform. Von Dr. W. Sauer. Berlin 1915 (J. Guttentag).

Das Gesetz über die Ges. m. b. H. (seit dem Wirksamkeitsbeginn in der österreichischen Rechtssprechung). Von dr. Sigmund Grünberg, k. k. Landesgerichtsrat. Wien 1915. (Manz).

Lebendes Recht. Ein Ausblick in die Probleme der Justizreform. Von Dr. Alfred Bozi. Hannover 1915. (Helwingsche Verlagsbuchhandlung).

Beiträge zum öffentlichen Urkundenwesen der Römer. Von Artur Steinwenter. Graz 1915. (Ulr. Mosers Buchhandlung).

Die Stellung des Unfallversicherungsgesetzes zum privaten Schadenersatz. Von Dr. Robert Marschner. Prag 1915. (Selbstverlag der Arb. Unf. Vers. f. das Königreich Böhmen).

Der Wirtschaftskrieg. Sammlung der in den kriegführenden Staaten verfüzten Massnahmen des wirtschaftlichen Kampfrechtes. Zweite nach dem Stande